

دانشگاه باید پوخته نسل دومی اش را بشکند

فرهیختگان دانشگاه

شماره مسلسل ۱-۴۶ | شماره ۲۲ | ۲۲ خرداد ۱۴۴۴ | ۲۲ خرداد ۱۴۴۴ | شماره ۲۲۳ | ۲۲ خرداد ۱۴۴۴
Sat | 13 May 2023 | vol.14 | No. 3863 | 16 Pages
www.fdn.ir

دکتر طهرانچی در نمایشگاه کتاب:

«آن سوی اسپوتنیک» منبع درسی شناخت سیاست علم است

«فرهیختگان» از سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی

در رفع چالش‌های کشور گزارش می‌دهد

ارتباط پایان نامه‌ها

با قراردادادهای پژوهشی

فقط ۳ درصد!

چه خبر از دانشگاه

دکتر طهرانچی در نمایشگاه کتاب:

«آن سوی اسپوتنیک» منبع درسی شناخت سیاست علم است

مباحث مطرح شده می‌تواند در چالش‌های سیاست علم که امروز پیش‌روی کشور ماست کمک‌کننده باشد. این زحمات را به جامعه علمی و حکمرانان حوزه علم تقدیم می‌کنیم تا جامعه علمی ما کم‌کم با پیش‌تاز در حوزه علم باشد و از آفت‌ها و سهل‌انگاری‌هایی که برخی اوقات با نگاه ناکامی که برخی مدیران عرصه علم دارند و به این حوزه آسیب می‌زند زنده بماند. من با توجه به تجربه چند دهه‌ای در حوزه علم این کتاب را برای دانشجویان و فعالان حوزه سیاست علم و فناوری و تمامی مدیران مفید می‌دانم.»

امیدواریم «آن سوی اسپوتنیک» مقدمه‌ای بر رشد دانش سیاست علم باشد

در ادامه این نشست‌های نیل‌فروشان، دیگر مترجم اثر درباره ایده اولیه ترجمه کتاب گفت: «انتخاب برگزیدن کتاب و ضرورت آن برای حضور در نشر فارسی؛ ایده دکتر طهرانچی بود و من خوشحالم در کنار ایشان حضور داشتم و آموختم. خانم صدی نیز به‌عنوان مترجم سوم، به اندازه ما سهم و نقش داشتند و برای این کتاب زحمت کشیدند.» وی افزود: «سنت ترجمه از دید من درخصوص چنین کتاب‌هایی، ادامه همان سنت قرآنی است که می‌فرماید «فیش عباد الذین یستمعون القول فینبعون أحسنه». آشنایی با آثار مختلف فقط از طریق شنیدن رخ نمی‌دهد و مطالعه تجربه دیگر ملل در این زمینه موثر است. ما هم نمی‌خواهیم صرفاً نقل‌کننده باشیم.» او در ادامه با توضیح دلایل اهمیت کتاب «آن سوی اسپوتنیک» اضافه کرد: «اگر بیش از دودهمه است درخصوص جنبش علمی و اهمیت سرمایه‌گذاری بر علم تأکید می‌کنیم، دیدن بهترین تجربه‌ها و مطالعه مسیری که کشورها طی کردند اهمیت دارد. این کتاب به زیباترین، جامع‌ترین و تفصیلی‌ترین شکل ممکن تجربه شکل‌گیری یک ساختار و نظام علمی را تشریح کرده است. علاقه دارم این حرکت را درخصوص برخی کشورها مثل چین و کشورهای برجسته و ممتاز اروپا هم انجام دهیم، تجمع این روایت‌ها به ما کمک می‌کند تجربه کاملی را در داخل کشور بسازیم.» نیل‌فروشان ادامه داد: «تلاش کردیم ترجمه کنیم اما ترجمه این کتاب مستلزم کارهای پژوهشی خاص خود هم هست. خیلی از مفاهیمی که در این کتاب وجود دارد در ادبیات علمی ما مسبق به سابقه نبود و ما باید در مسیر ترجمه آن تحقیقات مفصلی می‌کردیم. به همین دلیل این کتاب قابلیت تفسیر و تفصیل دارد و می‌شود مضامین آن را با عمق بیشتری بررسی کرد. به همین خاطر امیدوارم ترجمه کتاب مقدمه‌ای بر پیشرفت دانش سیاست علم کشور باشد. ما در حوزه کاری خودمان سیاست علم را از سیاست فناوری و نوآوری جدا می‌دانیم، کتاب حاضر هم به سیاست علم و حداکثر سیاست آموزش عالی اختصاص دارد و خیلی کم در مورد فناوری و نوآوری در این کتاب مطالبی وجود دارد اما در حوزه سیاست علم و سیاست آموزشی کتاب خوبی است.» مترجم کتاب «آن سوی اسپوتنیک» در پایان سخنانش گفت: «علی‌رغم تلاش‌های زیاد، کتاب به لحاظ ویرایشی و برخی کلمات اشکالاتی دارد، خوشحال می‌شویم که هر زمانی دوستانی آن را مطالعه کردند و توانستند، این موارد را به ما گوشزد کنند تا در چاپ‌های بعدی تصحیح کنیم.» گفتنی است کتاب «آن سوی اسپوتنیک» توسط «هومر ای. نیل»، «توین اسمیت» و «جینفر مک کورمیک» به نگارش درآمده است. این اثر با ترجمه دکتر محمد مهدی طهرانچی، هادی نیل‌فروشان و زهرا صدی به همت موسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی منتشر شده و نمایشگاه کتاب امسال عرضه می‌شود.

گزارش

معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری در پاسخ به «فرهیختگان»:

دانشگاه باید پوخته نسل دومی اش را بشکند

از Chat GPT جدید جا خوردند. این بار، صنعت بود که جلودار بود؛ همواره دانشگاه باید صنعت را هل می‌داد اما این بار صنعت در حال کشیدن دانشگاه است. «او با ابزار امیدواری نسبت به بهتر شدن اوضاع دانشگاه‌ها تأکید کرد: «دانشگاه‌های کشور و تمام سیاست‌های معاونت علمی باید به این سمت سوق پیدا کند. حمایت ما از دانشگاه‌ها در گرو ایجاد و شکل دادن شرکت‌های دانش‌بنیان نوباست. دولت و شرکت‌های بزرگ دیگر برای استخدام جایی ندارند. دانشگاه‌ها باید کارآفرین تربیت کنند و باید افرادی را تربیت کنند که خودشان بتوانند کسب‌وکار خود را بسازند و تولید در درون داشته باشند. این که دانشگاه‌ها حضور بسیار کم‌رنگی در اینوتکس داشتند، درست و تلخ است. امیدوارم با کارهایی که دانشگاه‌ها می‌کنند و حمایت‌ها و اقداماتی که ما انجام می‌دهیم، سال آینده یک سوله بزرگ را دانشگاه‌ها پر کرده باشند.» فیروزآبادی در ادامه تأکید کرد که رسانه حساس‌کننده کشور و افراد است. رسانه یک جایی را پرزنگ کرده و حساسیت جامعه را به آن نقطه افزایش می‌دهد. روی دانشگاه‌ها تمرکز کنید؛ پرونده‌های ویژه پیرامون دانشگاه‌ها کار کنید و دانشگاه‌ها و مدیران قدیمی‌تر دانشگاه‌ها را تکان دهید تا بشکنند و این کار را به دست جوانان سپارند. در دانشگاه‌ها می‌تواند استادان جوان متعددی وجود دارند که اسیر مسائل ارتقا و مقالات شده اند؛ اگر به این جوانان فضا بدهیم، دانشگاه‌ها متحول می‌کنند و دانشگاه‌ها محل تولید انسان، محل تولید کار و محل تولید اشتغال می‌کنند.» معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری درباره سرمایه‌گذاری روی هوش مصنوعی در نمایشگاه اینوتکس که یکی از تأکیدات رهبری نسبت به این حوزه بود، اظهار کرد: «تا خوب عمل کردن فاصله داریم. من اصلاً به خودمان امتیاز خوبی نمی‌دهم. نسبت به سال قبل هم همین‌طور؛ عملکرد خیلی متفاوتی نسبت به سال قبل نداشته‌ایم. اینقدر در زمینه هوش مصنوعی نسبت به آنچه باید باشیم، عقب هستیم که نمی‌توان راجع به آن خیلی حرفی زد. هوش مصنوعی در صنعت و کاربرد خیلی خوب جلو می‌رود، امیدوارم ستاد ویژه‌ای را که طی یکی دو ماه گذشته پیرامون هوش مصنوعی ایجاد کرده‌ایم، بتواند حرکتی جدی در کشور مانند حرکتی که نانو ایجاد کرد، داشته باشد و بتواند از توان استعدادهای کشور در حوزه‌های نرم به نحو احسن بهره‌برداری کند. او درباره میزان سرمایه‌گذاری روی هوش مصنوعی گفت: «اینقدر آمار پایین است که گفتن آن هم خوب نیست.»

دانشگاه‌ها بیشتر مشتاق نمایشگاه‌های علمی و پژوهشی هستند

مهدی صفاری نیا، رئیس پارک علم و فناوری پردیس در گفت‌وگو با «فرهیختگان» عنوان کرد: «هدف ما در اینوتکس برگزاری یک نمایشگاه تخصصی نیست و در واقع نمایشگاه اکوسیستم است. تلاش ما این بود که اعضای اکوسیستم شامل صندوق‌ها، سرمایه‌گذاری، شتاب‌دهنده‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به صورت گلچین یکدیگر را بشناسند. البته در این میان، تاراج در زمینه هوش مصنوعی نسبت به آنچه باید باشد، بهتر است اما روی هم رفته دانشگاه جنبه اقتصاد دانش‌بنیانش پررنگ‌تر از جنبه علمی است و شاید به این جهت است که دانشگاه‌ها حضور کم‌تری داشته‌اند. ما هم باید وقت بیشتری بگذاریم و اطلاع‌رسانی بیشتری داشته باشیم تا بلکه دانشگاه‌ها را برای حضور در چنین اکوسیستم‌ها و نمایشگاه‌هایی علاقه‌مندتر کنیم. دانشگاه‌ها اغلب روی هفته پژوهش و نمایشگاه‌هایی متمرکز می‌شوند که جنبه آنها علمی‌تر باشد. او درباره اینوتکس دوازدهم به «فرهیختگان» گفت: «ما به عنوان برگزارکننده راضی بودیم و استقبال نسبت به سال‌های گذشته بهتر بود و شرکت‌ها هم توسعه بیشتری داشتند. ما پائونو سرمایه‌گذاری در نمایشگاه داشتیم و بیش از ۷۰۰ جلسه در این پائونو برگزار شد که طی فراخوانی، شرکت‌ها ثبت‌نام کرده و جلساتی با حضور سرمایه‌گذاران تنظیم شد و شرکت‌ها توانستند سرمایه‌گذار مناسبی را برای تولید محصولات خود بیابند.»

اینوتکس ۲۰۲۳ روز گذشته به کار خود پایان داد. در این دوره از نمایشگاه اینوتکس بیش از ۴۵۰ استارت‌آپ، شرکت‌فناوری و دانش‌بنیان شتاب‌دهنده و مرکز نوآوری، مرکز رشد و پارک فناوری از کشورهای ایران، روسیه و ترکیه حضور داشتند و جدیدترین محصولات و خدمات فناورانه خود را به حدود ۱۰۰ هزار نفر ارائه دادند. با این حال جای خالی دانشگاه‌ها در بزرگ‌ترین رویداد فناوری و نوآوری کشور به شدت احساس می‌شد. «فرهیختگان» در گفت‌وگو با روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری و مهدی صفاری نیا، رئیس پارک علم و فناوری پردیس علت این موضوع را بررسی کرد.

|||

حمایت از دانشگاه‌ها در گرو ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان نوباست

روح‌الله دهقانی فیروزآبادی درباره عملکرد اینوتکس ۲۰۲۳ اشاره کرد: «هر حرکت نوآورانه‌ای، یک سری محدودیت‌ها و منتقدانی دارد اما معتقدم که اینوتکس ۱۴۰۲ ایران در حجم خود یک ایده منحصر به فرد است. نخستین ویژگی این نمایشگاه هم این است که افراد مختلف یکدیگر را در قالب این نمایشگاه می‌بینند و با هم آشنا می‌شوند و اگر حتی هیچ سرمایه‌گذاری یا فروشی هم اتفاق نیفتد، همین که حدود ۴۰۰ شرکت توانمند شبیه خود را می‌بینم و احساس می‌کنم که زندگی جریان دارد و احساس می‌کنم که افراد در حال فعالیت هستند، این حس زندگی و هم‌حس رقابت را در من زنده می‌کند که همین موارد، بزرگ‌ترین مزیت چنین گردهمایی‌هایی است. مرحله دوم هم همکاری‌های داخلی است که در قالب این نمایشگاه شکل می‌گیرد؛ افرادی که یکدیگر را در قالب چنین رویدادی پیدا می‌کنند و محصولات همدیگر را تکمیل می‌کنند و نوآوری‌های جدیدی خلق می‌کنند؛ اینها از جمله آورده‌های این نمایشگاه به شمار می‌رود. مورد بعدی این است که امسال بعد از دوران همه‌گیری کرونا -جا اینکه پارسال هم برگزار شد- فضا بسته‌تر بود. امسال افراد بدون ماسک و نگرانی از همه‌گیری به نمایشگاه آمدند.» معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری ادامه داد: «ما خیلی جدی معتقدیم که در کنار برگزاری چنین نمایشگاهی باید یک رویداد سرمایه‌گذاری هم وجود داشته باشد. همین که در اینوتکس امسال، رویداد فینوتکس هم شکل گرفت از همین رویکرد ناشی می‌شود. اگر تمام رسانه‌ها کمک کنند و ما هم کمک کنیم، صدای توانمندی بچه‌های ایران به مردم و سرمایه‌گذاران برسد، سال آینده شاهد خواهیم بود که حجم بالایی از سرمایه‌گذاران را در این نمایشگاه خواهیم داشت. در مجموع بنده اینوتکس را یک بستر می‌دانم؛ معاونت علمی علاوه بر به‌هم‌رسانی و انرژی عمومی دادن به بچه‌ها، باید ظرفیت‌های جدید را شناسایی کند. ما معتقدیم که نوآوری باید در بخش عمومی هم نفوذ کند. این بخش در کشوری مانند ایران که قسمت عمده اقتصاد آن دولتی است، از اهمیت بالایی برخوردار است و اگر بخش‌های دولتی پای کار نیایند، لزوماً اتفاق خوبی رخ نمی‌دهد. با جریان‌سازی و حمایتی که رهبری و دولت انجام می‌دهد، پای کار آمدن بخش دولتی در کنار بخش خصوصی به‌عنوان یک بازار بزرگ مصرف کالا و خدمات بتواند رونق دهد.» فیروزآبادی در ادامه در پاسخ به «فرهیختگان» درباره حضور کم‌رنگ دانشگاه‌ها در دوازدهمین نمایشگاه اینوتکس عنوان کرد: «گفت حرف حق را بزن، اگرچه تلخ باشد؛ من از این موضوع خوشحال نیستم. بحث این است که دانشگاه نیاز به یک تحول جدی دارد. دانشگاه باید این پوخته نسل دومی اش که صرفاً دانشگاه پژوهش محور باشد را بشکند و بیرون بیاورد. دانشگاه می‌بندد که اگر این کار را انجام ندهد، اقبال به دانشگاه در حال کاهش است. در حوزه‌های مانند هوش مصنوعی، در دنیا صنعت از دانشگاه جلو زد. تمام استناد و صاحبان نظریه هوش مصنوعی با رونمایی

ندا اظهري
خبرنگار گروه دانشگاه